

it, good. If not, let him remind himself [what will become of him on] the day of his death.

עֵינָיו אִם נִצְחוּ מוֹטֵב וְאִם לֹא יִזְכּוֹר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה:

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 6

(1) Someone who is reciting the Shmoneh Esreh prayer may not interrupt his prayer unless he is in mortal danger. Even if the king of Israel greets him, he may not respond. But he may interrupt for a king of idolators [and respond to the greeting], lest he kill him. If he is standing in prayer and sees a king of idolators or an armed bandit approaching towards him, he should make his prayer brief. If he cannot, he should stop. So, too, if he sees snakes or scorpions coming towards him; if they have reached him, and in that area it is their nature to kill, he stops praying and flees. But if it is not their nature to kill,

he does not stop. (2) Women, slaves, and minors are obligated to pray. Whoever is exempt [because of his circumstances] from reciting the Shema is exempt from prayer. All those who are accompanying the deceased, even if they are not immediately needed for carrying the bier, are exempt from prayer.

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ו

א אִין הַמְתַּפְּלֵל מִפְּסִיק תְּפִלָּתוֹ אֲלֵא מִפְּנֵי סְכָּנַת נַפְשׁוֹת בְּלִבָּד. וְאִפְּלוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שׁוֹאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ לֹא יִשְׁבֹּנוּ. אֲבָל פּוֹסֵק הוּא לְמֶלֶךְ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׂמָא יִהְרַגְנוּ. הִיָּה עוֹמֵד בְּתַפְּלָה וְרָאָה מֶלֶךְ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה אוֹ אֲנָס בָּא בְּנִגְדּוֹ יִקְצֹר וְאִם אֵינּוּ יָכוֹל יִפְסִיק וְכֵן אִם רָאָה נְחֻשִׁים וְעַקְרָבִים בָּאִים בְּנִגְדּוֹ אִם הִגִּיעוּ אֵלָיו וְהִיָּה דֹרְכָן בְּאוֹתָן הַמְקוּמוֹת שֶׁהֵן מִמִּיתֵין פּוֹסֵק וּבוֹרַח וְאִם לֹא הִיָּה דֹרְכָן לְהַמִּית אֵינּוּ פּוֹסֵק: ב נְשִׁים וְעַבְדִּים וְקַטְּנִים חַיִּיבִים בְּתַפְּלָה וְכָל אִישׁ שִׁפְטוֹר מִקְרִיאַת שְׁמַע פְּטוֹר מִן הַתַּפְּלָה וְכָל הַמְלוּיִן אֶת הַמַּת אַף עַל פִּי שְׂאִין לְמַטָּה צוֹרֵךְ בְּהֵן פְּטוֹרִין מִן הַתַּפְּלָה:

BAMIDBAR FOR THURSDAY

TORAH

במדבר ליום חמישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי זה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

כב לְבָנֵי שְׁמֵעוֹן תּוֹלְדֵיהוֹן לְזִרְעֵיהוֹן לְבֵית אֲבֹתָהוֹן מְנִיבוּהִי בְּמִנִּין שְׁמֵהוֹן לְגִלְגֻלְתֵּיהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבְּרַ עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעֲלָא כָּל נֶפֶק חִילָא: כג מְנִיבֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְשְׁמֵעוֹן חֲמִשִּׁין וְתִשְׁעָה אֲלָפִין וְתַלְתַּת מֵאָה: כד לְבָנֵי גֵד

כב לְבָנֵי שְׁמֵעוֹן תּוֹלְדֵיהֶם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְגִלְגֻלְתָּם כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה כָּל יֵצֵא צָבָא: כג פְּקֻדֵיהֶם לְמַטָּה שְׁמֵעוֹן תִּשְׁעָה וְחֲמִשִּׁים אֲלָף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת: כד לְבָנֵי גֵד

(22) For the sons of Shimon, their offspring by their families, according to their fathers' household, its tally, a head-count by name of every male from twenty years old and upwards, all those who go out to the legion. (23) The tally of Shimon's tribe came to fifty-nine thousand, three hundred. (24) For the sons of

תולדתהון לזרעיתהון לבית
 אבהתהון במנין שמהן מבר
 עשרין שנין ולעלא כל נפק
 חילא: כה מניניהון לשבטא
 דגד ארבעין וחמשא אלפין
 ושית מאה וחמשין בו לבני
 יהודה תולדתהון לזרעיתהון
 לבית אבהתהון במנין שמהן
 מבר עשרין שנין ולעלא כל
 נפק חילא:

תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר
 שמות מן עשרים שנה ומעלה כל יצא
 צבא: כה פקדיהם למטה גד חמשה
 וארבעים אלף ושש מאות וחמשים: פ
 בו לבני יהודה תולדתם למשפחתם לבית
 אבתם במספר שמת מן עשרים שנה
 ומעלה כל יצא צבא:

Gad, their offspring by their families, according to their fathers' household, a count by name, from twenty years old and upwards, all those who go out to the legion: (25) The tally of Gad's tribe came to forty-five thousand, six hundred and fifty. (26) For the sons of Yehudah, their offspring by their families, according to their fathers' household, a count by name, from twenty years old and upwards, all those who go out to the legion:

PROPHETS Hoshea 2

נביאים הושע פרק ב

כב ואקימנכון קדמי
 בהימנותא ותידעון למדחל מן
 קדם יי: כג ויהי בעדנא ההיא
 אקביל צלותכון אמר יי
 אפקיד ית שמיא ואינון יחתון
 מטרא על ארעא: כד וארעא
 תרבי עבורא וחמרא ומשחא
 ואינון יספקון לגלות עמי: כה ואקימנכון קדמי בארעא בית שכנתי וארחים עליהון דלא רחמיני

כב וארשתיך לי באמונה וידעת את ידוה: כג והיה
 ביום ההוא אענה נאם ידוה אענה את השמים
 והם יענו את הארץ: כד והארץ תענה את הדין
 ואת התירוש ואת היצהר והם יענו את יזרעאל:
 כה וזרעתי לי בארץ ורחמתי את לא רחמה
 ואינון יספקון לגלות עמי: כה ואקימנכון קדמי בארעא בית שכנתי וארחים עליהון דלא רחמיני

(22) And I will betroth you to Me with faith and you shall know the Lord. (23) And it shall be on that day, that I will respond, says the Lord; I will answer the heavens, and they shall answer the earth. (24) And the earth shall answer the grain and the wine and the oil and they shall answer Yizre'el. (25) I will sow her

RASHI

רש"י

(22) **With faith** — *As reward for the faith [you had in Me].* (23) **I will answer the heavens** — *To pour water on the earth.*

(כב) באמונה. בשכר האמונה: (כג) אענה את השמים. לצוק מים על הארץ: (כד) יזרעאל. את בני הגולה שנגזרו ונקבצו: (כה) וזרעתי. שיתוספו

(24) **יזרעאל** — *The people of exile who*

were sowed [שזרעו, i.e., scattered] and then were gathered in. (25) I will sow her — *Many*

וְאָמַרְתִּי לְלֹא-עַמִּי עַמִּי-אֶתָּה וְהוּא יֹאמֶר אֱלֹהִים:
 ג א וַיֹּאמֶר יְדוּה אֵלֵי עוֹד לָךְ אֶהְבֵּ אִשָּׁה אֶהְבֵּת רַע
 וּמְנַאֲפֶת כַּאֲהַבֵּת יְדוּה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵם פְּנִים
 אֶל-אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְאֶהְבֵּי אֲשֵׁישֵׁי עֲנָבִים:

בַּעֲלָהּ וּמוֹנִיָּא עֲלוּהִי וְכָל פְּדִין רַחִים לָהּ וְלֹא צָבִי לְמַפְטָרָהּ כֵּן רַחִימַת יי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִינוּן מִתְפַּנֵּן
 בְּתַר טַעוֹת עַמְמֵיָּא בְּרַם אִם יְתוּבוּן יִשְׁתַּבְּיֵן לְהוֹן וְיִהוּן דְּמֶן לְגַבְר דְּאִשְׁתְּלִי וְאִמְר מְלֵא בְּתַבְרֵיהּ:

for Me in the Land and I will have compassion upon Lo Ruchama [the unpitied one] and I will say to Lo Ammi [not My people]; You are Ammi [My people] and he will say; you are my God. **3 (1)** And the Lord said to me: Go again, love a woman who was beloved by her companion, yet an adulteress, like the love of the Lord for the Children of Israel, who turn to other gods and love goblets of grapes.

RASHI

רש"י

עליהם גרים: (א) אֲשֵׁישֵׁי עֲנָבִים. גביעי יין: אֲשֵׁישֵׁי אֲשֵׁישֵׁי *proselytes will be added to them.* (1) **אֲשֵׁישֵׁי** — *Goblets of wine.* עֲנָבִים

WRITINGS Proverbs 30

כתובים משלי פרק ל

כט תִּלְתָּא אֲנוּן דְּשַׁפְיָרָן כֵּס שְׁלֹשָׁה הֶמְהָ מִיִּטְיָבִי צַעַד וְאַרְבַּעָה מִיִּטְבִּי לָכֵת:
 ל לִישׁ גְּבוּר בִּפְהֵמָה וְלֹא-יִשׁוּב מִפְּנֵי-כָל: לֹא זֶרְזִיר
 מִתְנַיִם אוֹ-תִישׁ וּמִלָּךְ אֲלֵקוּם עֲמוּ: לֹב אִם-נִבְלַת
 בְּהַתְנַשָּׂא וְאִם-זְמוּת יָד לָפָה: לֹג כִּי מִיִּץ חָלֵב יוֹצִיא
 גִּירָא וּמִלְכָּא דְקָאֵם וּמִמְלַל בֵּית עַמְמֵיהּ: לֹב לֹא תִתְרוּרֵם דְּלֹא תִטְפֹּשׁ וְלֹא תוֹשִׁיט אִידָךְ לְפוּמְךָ: לֹג דְּמֶן

(29) Three are confident in their step, four are confident in their stride. (30) The lion is the mightiest of beasts and does not turn away from anyone. (31) The greyhound and the he-goat and the king against whom no one dares confront. (32) If you have put yourself down, you will subsequently rise and if you have thoughts [of strife], put your hand to your mouth. (33) For pressing milk

RASHI

רש"י

(כט) מִיִּטְיָבִי צַעַד. טובה פסיעותיהם: (לא) אֲלֵקוּם. עומד עמו ומדרש אגדה פירוש בענין אחר: (לב) אִם נִבְלַתָּא. אם התנבלת על ידי דברך שחירפך סופך להתנשא: וְאִם זְמוּת. בלברך להתקוטט: יָד לָפָה. (כט) מִיִּטְיָבִי צַעַד — *their steps are sure.* (31) אֲלֵקוּם — *no one stands with him, and the Midrash explains this in a different manner.* (32) אִם נִבְלַתָּא — *if you were put to shame by your speech, that you derided yourself you will ultimately rise. And if you have thoughts — in your heart to quarrel. Put your hand*

חֲמָאָה וּמִיץ־אֵף יוֹצֵא דָם וּמִיץ אַפִּים יוֹצֵא רֵיב: חֲמָאָתָא וּמִן כְּבוּשָׂא דְרוּגְזָא
נְפוּק דְמָא וּמִן חֲרִינָא דְאַפִּי
נְפוּק דִּינָא:

produces butter and pressing the nose produces blood and pressing anger
produces strife.

RASHI

רש"י

to your mouth — *and be quiet.* (33) מִיץ
אֶפֶס — *of anger.*

וְשֵׁתוּק: (לג) מִיץ אֶפֶס. שֶׁל כְּעֵס:

Mishnah Chullin, chapter 7

משנה חולין פרק ז

(1) [The prohibition of] the sciatic nerve is in force in the Holy Land and outside it, during the existence of the Temple and after it, in respect to unconsecrated and consecrated [animals, the sciatic nerve is even removed from a burnt-offering which is completely burned and placed on the mound of ash called *tapuach*; the rest, is then burned on the

א גֵיד הַנֶּשֶׂה נוֹהֵג בְּאֶרֶץ וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ, בְּפְנֵי הַבַּיִת וְשֵׁלָא בְּפְנֵי הַבַּיִת, בְּחֵלִין וּבְמִקְדָּשִׁים. וְנוֹהֵג בְּבִהְמָה וּבְחַיָּה, בְּיָרֵךְ שֶׁל יָמִין וּבְיָרֵךְ שֶׁל שְׂמָאל. וְאֵינוֹ נוֹהֵג בְּעוֹף, מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ כֶּף. וְנוֹהֵג בְּשִׁלִּיל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֵינוֹ נוֹהֵג בְּשִׁלִּיל. וְחִלְבוֹ מִתֵּר. וְאֵין הַטְּבַחִין נֶאֱמָנִין עַל גֵיד הַנֶּשֶׂה, דְּבְרֵי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, נֶאֱמָנִין עֲלָיו וְעַל הַחֵלֶב: ב שוֹלַח אֲדָם יָרֵךְ

altar]. It applies to cattle and to wild animals, and to the right and left hip, but it does not apply to birds because they have no spoon-shaped hip [if one were to find a species of bird that has a spoon-shaped hip, it would be forbidden as well]. It also applies to a fetus [if one slaughtered a cow and found a living nine-month fetus according to Rabbi Meir (see Chullin 4:5, Chok, vol. 6, pg. 244), it is an independent living animal requiring its own slaughter and thus, its sciatic nerve is also forbidden. Rabbi Yehudah [holds that it does not require its own slaughter and therefore,] says: It does not apply to a fetus [the *halachah* regarding the sciatic nerve does not follow Rabbi Yehudah]. And [according to Rabbi Yehudah,] its fat [i.e., of the nine-month fetus found living after the slaughter of its mother] is permitted. Butchers are not relied upon with regard to the [removal of the] sciatic nerve: these are the words of Rabbi Meir. The Sages say: They are reliable regarding it, as well as regarding the [forbidden] fat [i.e., one may trust them, if they say they removed it]. (2) One may send to a gentile [as a gift] a thigh in which

רַבֵּנוּ עוֹבְדֵיהַ מְבִרְטָנוֹרָא

א גֵיד הַנֶּשֶׂה. וּבְמוֹקְדָשִׁים. אִפִּילוֹ עוֹלָה שְׂכוּלָה כְּלִיל, מוֹצִיא אֶת הַגֵּיד וּמְשִׁלְכוֹ עַל הָאֵפֶר הַצְּבוּר בְּמוֹזֵב הַקְּרוֹי תַּפּוּחַ, וְאֵינוֹ מְקַרְבֵּו עִם הַבֶּשֶׂר: שְׂאִין לוֹ כֶּף. אֵין לוֹ כֶּף יָרֵךְ דּוּמָה לְשַׁל אָדָם שְׁהוּא עֵגוּל, אֵלָא הַבֶּשֶׂר שְׁעַל הַקּוּלִית שֶׁל עוֹף בְּרוּחֹב הוּא. וְאֵם נִמְצָא עוֹף שִׁישׁ לוֹ כֶּף עֵגוּל, גֵיד הַנֶּשֶׂה שְׁלוֹ אֲסוּר: וְנוֹהֵג בְּשִׁלִּיל. בֵּן תִּשְׁעָה חֵי הַנִּמְצָא בְּבִהְמָה: ר' יְהוּדָה אוֹמֵר אֵינוֹ נוֹהֵג בְּשִׁלִּיל. וְאֵין הַלְכָה כִּר' יְהוּדָה: וְחִלְבוֹ. שֶׁל שִׁלִּיל מוֹתֵר. פִּירוּשׁ אַחַר, וְחִלְבוֹ שֶׁל גֵיד, כְּלוּמַר שׁוּמְנֵו שֶׁל גֵיד מוֹתֵר לְדַבְרֵי הַכֵּל, אֵלָא שִׁישְׁרָאֵל קְדוּשִׁים נִהְגוּ בּוֹ אִיסוּר: וְאֵין הַטְּבַחִים נֶאֱמָנִים. לּוֹמֵר נִטְלָנוּהוּ. מִפְּנֵי שְׁטוּרַח הוּא לְהֵם לְחַטֵּט אַחֲרֵיו. וְאֵין הַלְכָה כִּר' מְאִיר: ב שוֹלַח אֲדָם יָרֵךְ וכו'. וְאֵין חוּשְׁשִׁים שְׂמָא יִרְאַנָה יִשְׂרָאֵל

there is the sciatic nerve [and we do not fear lest a Jew saw him give it to the gentile and may partake of it], because its place is known [and it is very easy to see whether the sciatic nerve had been removed or not]. When a person removes the sciatic nerve [he follows it all the way down and] he must remove all of it. Rabbi Yehudah says: Only as much as is necessary to fulfill the precept of removing it

[i.e., the part of the nerve which is at the joint of the hip; the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah]. (3) If one ate an olive-size bulk of the sciatic nerve, he is whipped forty [lashes minus one, i.e., *malkot*, since he transgressed the negative precept of; “The Children of Israel must not eat the displaced nerve on the hip joint” (Genesis 32:33)]. If [it was a very small animal and] he ate all of it but it was not as much as an olive-size bulk, [since he ate it in its entirety] he is, nevertheless, liable [just as one who consumes an ant is liable even though it is less than an olive's bulk]. If he ate an olive-size bulk from one thigh [i.e., the right thigh] and another olive-size bulk from the other thigh [the left], he is whipped eighty. Rabbi Yehudah says: He is whipped only forty [Rabbi Yehudah maintains that **the hip** referred to in the verse of: The Children of Israel must not eat the “displaced nerve on **the hip** joint” means the right hip and thus, only the sciatic nerve of the right hip is prohibited]. (4) If a thigh was cooked together with the sciatic nerve and there was enough [of the nerve] to impart flavor [to the thigh], it [the entire thigh] is forbidden. How does one measure this? As if it [the nerve] were meat and [the thigh were] turnips [and if meat and turnips in the same proportion were cooked together with the meat imparting flavor to the turnips, then the thigh would be forbidden. The *halachah* does not follow this Mishnah; rather, the nerve is dry and tasteless and is viewed as if it were dried wood which does not impart any flavor so that one may remove the nerve and eat the thigh. However, its fat is Rabbinically forbidden and prohibits if sufficient to impart flavor. It is estimated by the Rabbis that meat will impart flavor to any ingredient in which it is cooked, if it less in quantity than sixty times as much as the meat]. (5) If the sciatic nerve was cooked together with other

לנכרי שגיד הנשה בתוכה, מפני שמקומו נכר. הנוטל גיד הנשה. צריך שיטול את כלו. רבי יהודה אומר, כדי לקיים בו מצות נטילה: ג האוכל מגיד הנשה כזית, סופג ארבעים. אכלו ואין בו כזית, חיב. אכל מזה כזית ומזה כזית, סופג שמונים. רבי יהודה אומר, אינו סופג אלא ארבעים: ד ירך שנתבשל בה גיד הנשה, אם יש בה בנותן טעם, הרי זו אסורה. כיצד משערין אותה, כבשר בלפת: ה גיד הנשה שנתבשל

רבנו עובדיה מברטנורא

כששולחה לו ויחזור ויקנה אותה מן הנכרי ויאכלנה בגידה, כיון דשלימה היא, מקומו של גיד הנשה היה ניכר אם נחטט הימנה, והלוקח מבין שלא ניטל ונטלה: שיטול את כולו. יחטט אחריו: לקיים בו מצות נטילה. גוממו מלמעלה ודיו: ג אכלו ואין בו כזית חייב. משום דבריה הוא, חייב בכל שהוא, כאוכל נמלה כל שהוא שחייב: מזה כזית. מירך של ימין כזית, וכן מירך של שמאל: אינו סופג אלא ארבעים. דסבר ר' יהודה אינו נוהג אלא בשל ימין. דדריש הירך, המיומנת שבירך. ואין הלכה כר' יהודה: ד כבשר בלפת. רואין כאילו הירך לפתות, והגיד בשר. ואילו היה נותן טעם בשר כשיעור הגיד, בלפתות [כשיעור] הירך, אסור. דשיעורים הלכה למשה מסיני, וגמירי דבהכי משערים, אע"פ שאילו היה כרוב או קפלוט היה צריך פחות או יותר. והא מתניתין אידחיא לה ואינה הלכה. דקיימא לן אין בגידין בנותן טעם, דבין נתבשל ובין נמלח ובין נצלה, משליכו ומותר. ודוקא בו, אבל שומנו יש בו בנותן טעם, ואם לא נטל שומנו אסור. ונותן טעם האמור במין במינו שאין אדם יכול להבחין, משערין אותו בששים: ה גיד הנשה

[permitted] nerves and can still be recognized [it is removed, and], then it depends on whether or not it imparted a flavor; but if it can no longer [be recognized], then all [the nerves] are forbidden [regarding each it may be said that this is the sciatic]; and as for the broth, it depends on whether or not it [the sciatic nerve] imparted a flavor. This is also the law regarding a piece of *neveilah*, or a

piece of a non-kosher fish that was cooked together with other pieces of meat [or fish] — if it can still be recognized [it is removed, and], then it depends on whether or not it imparted a flavor; and if it can no longer [be recognized], then all the pieces are forbidden; and as for the broth it depends on whether or not it imparted a flavor. (6) It [the prohibition of the sciatic nerve] applies to kosher animals but not to non-kosher [animals]. Rabbi Yehudah says: Also to non-kosher animals. Said Rabbi Yehudah; Was the sciatic nerve not prohibited from the time of the sons of Yaakov, and at that time, non-kosher animals were still permitted to them? They said to him: This law was given at Sinai but was recorded in its present place [to indicate the reason for the prohibition].

רבנו עובדיה מברטנורא

שנתבשל עם הגידים. של היתר: בזמן שמכירו. משליכו לחוץ ואין כאן אלא פליטתו: **בנותן טעם.** אם יש בגיד של איסור בנותן טעם בכל אלו, כולן אסורים: **ואם לאו.** שאינו מכירו: **כולן אסורים.** דבכל אחד יש לומר זה הוא, ולא בטיל ברובא, דכבריה הוא חשיב ובריה לא בטלה: **בזמן שמכירין.** לחתיכות האיסור. משערינן בנותן טעם, ואם אין בהן כדי לתת טעם בשל היתר, הרי השאר מותרות: **ואם אין מכירין.** כל החתיכות אסורות. דכל אחת יש לחוש ולומר שמא זו היא. ואינה בטילה ברוב, הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים: **והרוטב מותר.** אם אין בחתיכות האיסור כדי לתת טעם ברוטב ובקיפה וחתיכות.. והלכה למעשה, באיסור שנתערב בהיתר מין בשאינו מינו דאיכא למיקם אטעמא, אם אומר שאין בתערובת טעם התרומה או טעם האיסור, הכל מותר. והימנוהו רבנן לנחתום נכרי, כיון דמלאכתו הוא לא משקר, שלא יפסיד אומנותו. ואי נתערב מין במינו דליכא למיקם אטעמא, או מין בשאינו מינו ואין כאן כהן או נכרי שנוכל לסמוך עליו, אם האיסור הוא מחלב ודם נבילות וטריפות ושקצים ורמשים ובהמה ועופות ודגים טמאים וכיוצא בזה, משערים אותו בששים. אם יש ששים של היתר כנגד האיסור, הכל מותר. ואם לאו, הכל אסור. וכן שומן של גיד הנשה משערים אותו כנגד ששים של היתר. אבל כחל שנתבשל עם בשר משערים אותו בששים, וכחל מן המנין, מפני שאיסורו מדברי סופרים. וביצה שיש בה אפרוח שנתבשלה עם שאר ביצים של היתר, צריכה ששים ואחת כנגדו. ואם האיסור הוא תרומה וחלה וביכורים, אם הוא מין במינו או מין בשאינו מינו ואין שם כהן (או נכרי) שיטעום, משערינן אותו במאה של חולין. ואם ערלה וכלאי הכרם, משערים אותן במאתים. וכל השיעורים הללו משערים בכל מה שבקדרה ברוטב ובחתיכות ובתבלין ובקיפה והוא דק שבשולי הקדרה. וכמו שהוא בא לפנינו משערינן ליה, ולא משערינן במאי דבלעה קדרה מן ההיתר, לפי שאף מן האיסור נבלע ונתמעט מכמות שהיה, דאטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע: **ו' אינו נוהג בטמאה.** שאם אבל גיד הנשה של טומאה, למאן דאמר יש בגידים בנותן טעם, לוקה משום טמאה ולא משום גיד. ולמאן דאמר אין בגידים בנותן טעם, פטור מכלום, דבטהורה עץ הוא והתורה חייבה עליו, אבל בטמאה אינו נוהג: **מבני יעקב נאסר.** ועדיין טמאה מותרת להן עד מתן תורה: **אמרו לו.** פסוק זה שהזהיר עליו, בסיני נאמר, ועד סיני לא הוזהרו: **אלא שנכתב במקומו.** לאחר שנאמר בסיני, בשבא לסדר משה את התורה כתב המקרא הזה על המעשה, על כן הוזהרו בני ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד הנשה. (ולידע

מאיזה טעם נאסר להם). ואין הלכה כר' יהודה:

Gemara Chullin, 91a

גמרא חולין דף צ"א.

Rabbi Yehoshua ben Levi said: Why is it [the sciatic nerve] called *gid hanasheh*? Because [as a result of the angel striking Yaakov on the hip joint] it slipped [*nashah*] from its place and rose up. And so it is said: "Their strength has fallen away [*nashetah gevuratom*] they have become [weak] as women." (Jeremiah 51:30) Rabbi Yose bar Chanina said that when it is written: "The Lord sent a word to Yaakov and it fell upon Israel." (Isaiah 9:7) "The Lord sent a word to Yaakov" refers to the *gid hanasheh*; "And it fell upon Israel;" refers to the prohibition [of the *gid hanasheh*] which has spread out throughout Israel. And Rabbi Yose bar Chanina also said: What is the meaning of that which is written: "And have an animal slaughtered and prepared:" (Genesis 43:16) "And have an animal slaughtered" means, uncover the area of the slaughter [so that the brothers can see that it was slaughtered properly]; "and prepared" means, remove the

sciatic nerve in their presence. This is in accordance with the view that the sciatic nerve was prohibited to the sons of Noach. "Then Yaakov remained alone" — (ibid. 32:25) said Rabbi Elazar: He remained behind for some small jars. From here we learn that money is more precious to the righteous than their bodies. And why is this so? Because they do not stretch out their hands to rob [and therefore whatever they acquire from their toil and honest dealings is very precious to them]. "And a man wrestled with him until the dawn broke" — said Rabbi Yitzchak: From here we learn that a scholar should not go out alone at night. Rabbi Abba bar Kahana said: It can be derived from this verse: "Behold he winnows barley tonight on the threshing floor." (Ruth 3:2) [Naomi was certain that Boaz would be there since he would not go home alone.] Rabbi Avahu said: It can be derived from this verse: "So Avraham rose early in the morning and saddled his donkey" (Genesis 22:3) [thus proving that he would not go out until the morning, though he had people going with him]. The Rabbis say: It can be derived from this verse: And he said to him: "Please — go and see how your brothers are." [I.e., Go at a time when you can see.] Rav says: It can be derived from this verse: "The sun rose for him." (ibid. 32:32) [Yaakov left only after the sun rose]. Rabbi Akiva said, I once asked Rabban Gamliel and Rabbi Yehoshua who were at the meat market of Emmaus where they had gone to purchase an animal for the wedding feast of the son of Rabban Gamliel: It is

אמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמו גיד הנשה שנשה ממקומו ועלה וכן הוא אומר (ירמיה נא) נשתה גבורתם היו לנשים אמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב (ישעי' ט) דבר שלח ה' ביצקב ונפל בישראל. דבר שלח ביצקב זה גיד הנשה ונפל בישראל שפשט איסורו בכל ישראל. ואמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב (בראשית מג) וטבות טבח והכן פרע להן בית השחיטה והכן טול גיד הנשה בפניהם כמאן דאמר גיד הנשה נאסר לבני נח. (שם לב) ויותר יצקב לבדו אמר רבי אלעזר שנשתתיר על פכין קטנים מכאן לצדיקים שחביב עליהם ממונם יותר מגופם וכל כך למה לפי שאין פושטין ידיהן בגזל. (שם) ואיבך איש עמו עד עלות השחר. אמר רבי יצחק מכאן לתלמיד חכם שלא יצא יחידי בלילה. רבי אבא בר כהנא אמר מהכא (רות ג) הנה הוא זורה את גורן השעורים. רבי אבהו אמר מהכא (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר וגומר. ורבנן אמרי מהכא (שם לו) לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום וגומר. רב אמר מהכא (שם לב) ויזרח לו השמש אמר רבי עקיבא שאלתי את רבן גמליאל ואת רבי יהושע באיטליו של אימאום שהלכו ליקח בהמה למשתה בנו של רבן גמליאל כתיב ויזרח לו השמש

written: "The sun rose for him." Did the sun rise only for him? Did it not rise for the whole world? Said Rabbi Yitzchak: It means that the sun which set for his sake, now rose for his sake. For it is written: "Yaakov left Be'er Sheva and set out on his way to Charan." And it is further written: "He converged with the place." (Genesis 28:10-11) When he reached Charan he said:

Shall I pass through the place where my fathers prayed and not pray? He immediately resolved to return, but no sooner had he thought of this than the earth contracted and he immediately: "Converged with the place." When he finished praying he wished to return [to where he was], but the Holy One Blessed is He said: This righteous man has come to My habitation; shall he leave without a night's rest? Thereupon, the sun set.

וזהר במדבר דף ק"כ ע"ב

תא חזי כיון דבר נש עביד צלותא כגוונא דא בעובדא ובמלולא וקשיר קשורא דייחודא אשתכח דעל ידיה מתברכין עלאין ותתאין. בדין בעי ליה לבר נש לאחזאח גרמיה בתר דסניס צלותא דעמידה כאילו אתפטר מן עלמא דהא אתפריש מן אילנא דחיי וכניש רגליו לגבי ההוא אילנא דמותא דאהדר ליה פקדוניה כמה דאת אמר (בראשית מ"ט) ויאסוף רגליו אל המטה. דהא אודי חטאוי וצלי עליהו. השתא בעי לאתפנישא לגבי ההוא אילנא דמותא ולמנפל ולימא לגביה אליך יי נפשי אשא. בקדמיותא יהיבנא לך בפקדונא השתא דקשירנא וייחודא ועבידנא עובדא ומלולא כדקא יאות ואודינא על חטאי הא נפשי מסירנא לך ודאי. ויחוי בר נש גרמיה כאילו פטיר מן עלמא דנפשיה מסיר להאי אתר דמותא בגין כך לא אית ביה וא"ו דוא"ו אילנא דחיי הוא. והאי אילנא דמותא הוא. והא קמשמע לן דרזא דמלה (ס"א מאי קמשמע לן רזא דמלה) דאית חובין דלא מתכפרן עד דאתפטר בר נש מעלמא דהא הוא דכתיב (ישעיה כ"ב) אם יכפר העון הזה לכם עד תמותון והאי יהיב גרמיה ודאי דמותא ומסיר נפשיה להאי אתר לאו בפקדונא כמה בליליא אלא כמאן דאתפטר מן עלמא ודאי. ותקונא דא בעי בכוונה דלבא ובדין קדשא בריך הוא מרחם עלוי ומכפר ליה לחוביה. זכאה הוא בר נש דידע למפתי ליה ולמפלח למאריה ברעיותא ובכונה דלבא. ווי ליה למאן דאתי למפתי למאריה בלבא רחיקא ולא ברעיותא כמה דאת אמר (תהלים ע"ח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו. הוא אומר (שם כ"ה) אליך יי נפשי אשא ולא כל מלוי אלא בלבא רחיקא הא גרם עליה לאסתלקא מעלמא עד לא מטוין יומוי בזמנא דהאי אילנא אתער בעלמא למעבד דינא. ועל דא בעי בר נש לאדבקא נפשיה ורעותיה במאריה ולא ייתי לגביה ברעיותא כדיבא בגין דכתיב (שם ק"א) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. מאי לא יכון אלא בשעתא דהוא אתקין גרמיה להאי ולביה רחיקא מקדשא בריך הוא קלא נפיק ואמר לא יכון לנגד עיני. (אמאי) האי בעי לאתתקנא גרמיה לא יכון לא בעינא דיתתקן. כל שבן אי אתי ליחדא שמא קדישא ולא מיחד ליה כדקא יאות. זכאה חולקיהון דצדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי עליהו כתיב (ישעיה ס"ו) ובאו וראו את פבודי וגומר וכתיב (תהלים ק"ט) אך צדיקים יודו לשמך וגומר. אתא רבי אלעזר ונשיק ידוי אמר אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע מלין אלין דיי. אמר רבי יהודה. זכאה חולקנא וזכאה חולקיהון דיישראל דאינון מתדבקין בקדשא בריך הוא דכתיב (דברים ד') ואתם הדבקים וגומר. (ישעיה ס') ועמד בלם צדיקים וגומר. ברוך יי לעולם אמן ואמן. ימלוך יי לעולם אמן ואמן:

וכי שמש לו לבד ורחה והלא לכל העולם ורחה אמר רבי יצחק שמש הבאה בעבורו ורחה בעבורו דכתיב (שם כח) ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה וכתוב (שם) ויפגע במקום כי מטא לחרן אמר אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי כד יהיב דעתיה למיהדר קפצה ליה ארעא מיד ויפגע במקום כדצלי בעי למיהדר אמר הקדוש ברוך הוא צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה מיד בא השמש:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer HaCharedim, 56

מוסר חסידים סימן ג"ו

It is written: "And bring home the lowly poor." (Isaiah 58:7) Receiving guests is greater than receiving God's Presence, as it says: "And he said: My Lord [translated according to the second explanation in Rashi] ... please do not pass by your servant." (Genesis 18:3) Avraham said to the Holy One, Blessed is He: Wait for me while I bring the guests to my house. A person is not obligated to serve them meat and wine unless he can afford to do so; rather, he should offer that which he can afford. Let him offer them his bread and water joyfully. For "A meal of vegetables [served] with a joyful face is better than a fatted ox [served] with an angry face." (Proverbs 15:17) When it is time to eat, he should say to him: My master, eat joyfully and drink your wine or your water with a cheerful heart. For the Rock knows that I would willingly and gladly offer you meat but, by the life of my soul, I do not have any to offer. Regarding this it is said: "And offer out your soul to the hungry." (Isaiah 58:10) When he leaves in the morning, he should offer him a little bread [to take with him]. Since Yonatan did not give David bread when he departed from him, it transpired that Nov, the city of priests, was massacred and Shaul and Yonatan were punished. Regarding this it is said: "A person sins because of a piece of bread." (Proverbs 28:21) And just as it is a *mitzvah* to bring guests, so, too, it is a *mitzvah* to accompany them [when they leave], as it says: "And Avraham went with them to escort them." (Genesis 18:16) Come and see how great is the [merit of] giving of bread to wayfarers. For Michah (Judges 17) made an idol and set it up next to the Sanctuary, so that the smoke of [offerings to] the idol mixed with the smoke from the Altar. Yet the Holy One, Blessed is He, said: Let him be because he made his bread available to wayfarers (Sanhedrin 103b).

כתיב (ישעי' נח) וַעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בֵּית גְּדוֹל
הַקְּבֵלֶת אֹרְחִים מִהַקְּבֵלֶת פְּנֵי שְׂכִינָה שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית
יח) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי וְגוֹמֵר אֵל נָא תַעֲבוֹר מֵעַל עַבְדְּךָ אֲמַר
אֲבִרְהָם לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמֵּתֵן לִי עַד שְׂאֲכָנִים
אוֹרְחִים לְבֵיתִי וְאֵין הָאָדָם חַיִּיב לְהֵאֲכִילֵם בְּשֵׁר
וּלְהַשְׁקוֹתָם יָיִן אֲלֵא כִּפֵּי הַיְכוּלֹת שֶׁבִּידוֹ אֶת לְחֵמוֹ
וּמֵימֵי יָתֵן לָהֶם בְּשִׁמְחָה כִּי טוֹב אֲרוּחַת יָרֵק וְשִׁמְחַת
פְּנִים מִשׁוֹר אֲבוֹס וּפְנִים זֹעֲפִים וְלֵעֵת הָאוֹכֵל יִדְבֵּר
עִמוֹ אֲדוֹנָי אֲכֹל בְּשִׁמְחָה וְשִׁתָּה בְּלֵב טוֹב יִינֶה אוֹ
מֵימֵיךְ כִּי הַצּוֹר יוֹדֵעַ כִּי בְּרִצּוֹן וּבְנִפְשׁ חֲפִצָּה הֵייתִי
נוֹתֵן לָךְ בְּשֵׁר בְּחַיִּי נִפְשִׁי שְׂאֵין לִי מֵה שְׂאֲתֵן לָךְ וְעַל
זֶה נֶאֱמַר (ישעי' נח) וְתִפֵּק לְרַעֵב נִפְשֶׁךָ וּבִבְקֶר בַּעַת
לְכָתוּ יָתֵן לוֹ מַעַט לֶחֶם כִּי לִפֵּי שְׂלֵא נָתַן וְהוֹנְתָן פֶּת
לְדוֹד בְּלִכְתּוֹ מִמֶּנּוּ נִתְגַּלְגַּל הַדְּבָר וְנִהְרַג גּוֹב עִיר
הַכְּהֻנִּים וְנִעֲנָשׁוּ שְׂאוּל וְיְהוֹנָתָן וְעַל זֶה נֶאֱמַר (משלי כח)
עַל פֶּת לֶחֶם יִפְשַׁע גְּבֵר. וְכִשֶּׁם שֶׁמִּצְוָה לְהַכְנִים
אוֹרְחִים כִּךָ מִצְוָה לְלוֹוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יח) וַאֲבִרְהָם
הוֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם בֹּא וְרֵא וְרֵא כִּמְה גְדוֹל פֶּת לְעוֹבְרֵי
דְּרָכִים שֶׁהָרִי מִיכָה שֶׁעָשָׂה הַפְּסֵל וְהַעֲמִידוֹ אֲצֵל
הַמִּשְׁכָּן עַד שֶׁהָיוּ מִתְעַרְבִים עִשׂוֹן הַפְּסֵל וְעִשׂוֹן הַמִּזְבֵּחַ
וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֵנוּ לוֹ לִפֵּי שֶׁהֵייתָ פֶּתוֹ
מִצְוֵיָה לְעוֹבְרֵי דְרָכִים:

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 7

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ז

(1) When the Sages set down the words of

א כִּשְׁתַּקְּנוּ חֻכְמִים דְּבָרֵי תַפְלוֹת אֵלּוֹ תַקְּנוּ

these prayers, they also instituted other blessings to be recited every day. Namely: When a person retires to bed at night, he should say the blessing, "Blessed are You, Lord our God, King of the universe, Who casts the bonds of sleep onto my eyes and Who lowers deep sleep and Who gives light to the pupil of the eye. May it be Your will, Lord our God, that You save me from the evil inclination and from evil occurrences. Do not let bad dreams or bad thoughts disturb me. May my bed be perfect before You. Make me stand up from it to life and peace, and give light to my eyes, lest I die in sleep. Blessed are You, who in His glory illuminates the entire world with His glory." (2) Then he recites the first paragraph of the Shema and goes to sleep. Even if his wife is sleeping with him, he says the first verse or verses invoking mercy, and then goes to sleep. And if he is about to be overcome by sleep, he says even the first verse or verses invoking mercy, and then he goes to sleep. (3) When he

awakens at the end of his sleep, while he is still in bed, he recites the blessing, "My God, the soul that You have given me is pure. You created it, You formed it, You breathed it into me, and You guard it in me. You will, in the future, take it from me and will return it to me in the time to come. As long as the soul is within me, I give thanks before You, Lord my God, Master of all deeds. Blessed are You, Lord, Who returns souls to dead bodies."

BAMIDBAR FOR THURSDAY NIGHT

במדבר ליל ששי

צירוף יהוה

כז מניגהון לשבטא דיהודה
שבצין וארבעא אלפין ושית
מאה: כח לבני יששכר
תולדתהון לזרעיתהון לבית
אבהתהון במנין שמיהן מבר
עשרין שנין ולעלא כל נפק

כז פקדיהם למטה יהודה ארבעה ושבעים
אלף ושש מאות: פ כח לבני יששכר
תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר
שמת מן עשרים שנה ומעלה כל יצא

(27) The tally of Yehudah's tribe came to seventy-four thousand, six hundred.

(28) For the sons of Yissakhar, their offspring by their families, according to their fathers' household, a count by name, from twenty years old and upwards, all

ברכות אחרות לברך אותן בכל יום ואלו הן:
כשיכנס אדם למטתו לישן בלילה מברך ברוך
אתה יי אלהינו מלך העולם המפיל חבלי
שינה על עיני והמשקיע שינת תרדמה
והמאיר לאישון בת עין יהי רצון מלפניך יי
אלהינו שתצילני מיצר רע ומפגע רע ואל
יבהלוני חלומות רעים ולא הרהורים רעים
ותהא מטתי שלימה לפניך ותעמידני ממנה
לחיים ולשלום והאירה עיני פן אישן המות
ברוך אתה יי המאיר לעולם כלו בכבודו:
ב וקורא פרשה ראשונה מקריאת שמע וישן
ואפילו אשתו ישנה עמו קורא פסוק ראשון או
פסוקי רחמים ואחר כך יישן ואם אנסתו שינה
קורא אפילו פסוק ראשון או פסוקי רחמים
ואחר כך יישן: ג בשעה שייקץ בסוף שנתו
מברך והוא על מטתו כך אלהי נשמה שנתת
בי טהורה אתה בראתה ואתה יצרתה ואתה
נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד
ליטלה ממני ואתה עתיד להחזירה בי לעתיד
לבא כל זמן שהנשמה תלויה בקרבי מודה אני
לפניך יי אלהי רבון כל המעשים ברוך אתה יי
המחזיר נשמות לפגרים מתים: